

ORGANA GENITALIA FEMININA

PARTES GENITALES FEMININAE INTERNAE

- **OVARIUM**
- **TUBA UTERINA (OVIDUCT, SALPINX)**
- **UTERUS**
- **VAGINA**

PARTES GENITALES FEMININAE EXTERNAE

- **PUDENDUM FEMININUM (VULVA)**
- **CLITORIS**

OVARIUM-YUMURTALIK

Dişi eşey hücresini yapan ayrıca oestrogen ve progesteron gibi dişilik hormonlarını salgılayan organdır. Hafifce yassılaşmış oval Őekillidir. Kısırakta ise ovarium'un Şekli bōbreęe benzer. Şekli ve ağırlığı, dişinin fizyolojik durumu ile değişebilir.

Ovarium'ların veri;

Kısırakta bōbreklerin arka ucunda 4-5. lumbal omurların proc.transversus'larının altında

Sığırda pelvis boşluğu girişinin yan duvarı ortalarında

Kōnekte bōbreklerin hemen arkasında, son costa ile tuber coxae arasındaki mesafenin orta noktası üzerinde bulunur.

Hilus ovarii

Margo liber: Bursa ovarica içinde bulunur.

Fossa ovarii (Eq.)- Fossa ovulationis

Margo mesovaricus- mesovarium'un yapıştığı muntazam dışbükey kenardır.

Margo mesovaricus:

Extremitas tubaria: Ön uçtur, fimbria ovarica bağlanır.

Extremitas uterina: Arka uçtur, lig.ovari proprium ile cornu uteri'ye bağlanır.

Fimbria ovarica

Lig. ovarii proprium

Lig. suspensorium ovarii

Bursa ovarica

Ovarium'un yapısı

Tunica albuginea

Cortex ovarii (zona paranchymatosa) Ovarium follükülleri bulunur (dışta)

Medulla ovarii (zona vasculosa) Damardan zengindir (ortada)

Kısrakta cortex ve medulla tam tersine bir yerleşim gösterir

Fossa ovarii (ovulationis)- Kısrakta

Puberteyle FSH'nin etkisiyle cortex'teki follüküller değişime uğrar

TUBA UTERINA – SALPINX - OVIDUCT

Yumurtayı uterus'a ileten ve döllenmenin oluştuğu organdır. Önden arkaya dört bölümden oluşur.

Fimbriae tubae

Fimbria ovarica

Ostium abdominale tubae uterinae

Infundibulum tubae uterinae

Ampulla tubae uterinae

Isthmus tubae uterinae

Pars uterina

Ostium uterinum tubae

Tunica serosa

Tela subserosa

Tunica muscularis

Tunica mucosa

Plicae tubariae

UTERUS - METRA - HYSTERA (Döl yatağı - Rahim)

Döllenmiş yumurtanın (yavrunun) geliştiği, içi boş kassel bir organdır.
Şekli türlere göre farklılık gösteren 3 bölümden oluşur.

Cornu uteri [dextrum et sinistrum]

Margo mesometricus

Margo liber

Lig. intercornuale (bo)

Corpus uteri

Margo uteri [dexter et sinister]

Facies dorsalis

Cavum uteri

Facies ventralis

Velum uteri

Fundus uteri

Cervix uteri

Portio prevaginalis [prae-] [cervicis]

Portio vaginalis [cervicis]

Ostium uteri internum

Ostium uteri externum

Canalis cervicis uteri

Uterus simplex

Uterus bicornis

Uterus bicornis non-subsebtus (Eq.)

Uterus bicornis subsebtus (Ru.,su, ca.)

Uterus duplex (or.)

Uterus duplex et vagina duplex (Marsupialia = Keseli memeliler)

Mesometrium

Plicae longitudinales
Plicae circulares (ru)
Pulvini cervicales (su)
Gll. cervicales

Cornu uteri: Karın boşluğunda yer alır.

Etçilde “V” harfi şeklinde
Büyük geniş getirende ventro – caudal – dorsal ; tek tırnaklıda dorsal’de iç bükey, ventral’de dış bükeydir.

Cornus uteri: Dorsal’de colon ve rectum, ventral’de vesica urinaria ile komşudur.

Cervix uteri: Uterus duvarının kalınlaşarak vagina’ya açıldığı kısımdır.
Pelvis boşluğunda yer alır.

• **Uterus'un katmanları*****

Tunica serosa (perimetrium)

Tela subserosa

Tunica muscularis (myometrium)

Tunica mucosa (endometrium)

- **Carunculæ**
- **Gll. uterinae**
- **Lig. teres uteri**

***** Uterus ve plasenta prostaglandin hormonu salgılar

VAGINA - COLPOS **(Kılıf)**

Dişi çiftleşme organı, doğumda yavrunun geçtiği kanaldır.

Portio vaginalis - Fornix vaginae

Ostium vaginae – Hymen (tay ve domuz)

VESTIBULUM VAGINAE

Vagina'nın vulva'ya açıldığı genişleyebilen kısmıdır.

- Ostium urethra externum
- Diverticulum suburethrale (ru., su.)
- Gll.vestibulares

PARTES GENITALES FEMININAE EXTERNAE **(Dişi dış üreme organları)**

- **PUDENDUM FEMININUM – VULVA**

Labium pudendi

Rima pudendi

Commissura labiorum dorsalis

Commissura labiorum ventralis

- **CLITORIS**

Commissura labiorum ventralis'in içine gömülü olarak yerleşmiştir. Penis'in dışideki karşılığıdır.

Üç bölümden oluşur

- Crus clitoridis
- Corpus clitoridis
- Glans clitoridis

ORGANA GENITALIA MASCULINA

PARTES GENITALES MASCULINA INTERNAE

- Testis
- Epididymis
- Ductus deferens
- Glandulae genitales accessoriae

PARTES GENITALES MASCULINA EXTERNAE

- Penis
- Urethra masculina
- Preputium

TESTIS – ORCHIS - DIDYMUS

Erbezi - Şahit

Erkek üreme bezidir. Üreme hücreleri olan spermatozoa yanısıra erkek üreme hormonu olan testosteron'u yapar.Vücut boşluklarının dışında, scrotum adı verilen kesenin içinde yerleşmiştir.

Yeri hayvan türlerine göre değişir;

Eq. ve Ru. regio pubis

Canis biraz daha anus'e yakın

Sus ve felis'te anal bölgedir

Extremitas capitata

Extremitas caudata

Fascies lateralis

Fascies medialis

Margo liber

Margo epididymalis

Descensus testiculorum

Testis'in karın boşluğundaki fetal konumundan scrotum'a iniş olgusu.

Spatium inguinale

Canalis inguinalis

Lig. inguinale

M.obliquus externus abdominis

** Anulus inguinalis superficialis

M.obliquus internus abdominis

•Anulus inguinalis profundus

•Proc. vaginalis

SCROTUM

Cutis scroti

Raphe [Rhaphe] scroti

Tunica dartos

Septum scroti

Testis'i saran tabakalar

- Scrotum

  - Cutis scroti

  - Raphe [Rhaphe] scroti

  - Tunica dartos

  - Septum scroti

- Fascia spermatica ext. (m.obliquus externus abdominis'in aponörozu)

- Fascia cremasterica (m.obliquus internus abdominis'in aponörozu)

- M.cremaster (m.obliquus internus abdominis'den gelen yassı ince kas)

- Fascia spermatica interna (fascia transversa)

- Tunica vaginalis

  - Lamina parietalis (peritoneum parietale)

  - Lamina visceralis (peritoneum viscerale)

  - Anulus vaginalis

  - Canalis vaginalis

  - Cavum vaginale

- Tunica albuginea

Paranchyma testis

Septula testis

Mediastinum testis

Lobuli testis

Tubuli seminiferi contorti

Tubuli seminiferi recti

Rete testis

Ductuli efferentes testis

Ductus epididymidis

EPIDIDYMIS – Erbezi üstü

Spermatazoa'nın depolandığı ve olgunlaşmasının tamamlandığı organdır.

Caput epididymidis

Ductuli efferentes testis

Corpus epididymidis

Cauda epididymidis

Bursa testicularis

Lig.testis proprium

Lig.cauda epididymidis

DUCTUS DEFERENS (İletici kanal)

Ductus deferens: Spermatozoa'yı urethra'nın başlangıcına taşıyan kanaldır.

Cauda epididymidis'den ayrılır.

Funiculus spermaticus

Ductus deferens

A .testicularis

Vv.testiculares-Plexus pampiniformis

Plexus testicularis

Lenf damarları

M. cremaster

Ampulla ductus deferentis

Ductus ejaculatorius (eq., ru.)

Colliculus seminalis

GLL. GENITALES ACCESSORIAE Eklenti Bezleri

Vesicula seminalis - Gl. vesicularis

Prostata (Gl. prostatica)

Gl. bulbourethralis (Cowper bezi)

Vesicula seminalis (eq.) Gl.vesicularis (rum., su.)

Salgısı alkali karakterde olup, vagina'nın asitliğini nötralize etmeye yardımcı olur ve ductus deferens'ten gelen milyonlarca spermatozoa'ya hareket edebilecekleri uygun ortamı sağlar, ejakulatın büyük bir bölümünü oluşturur. Akıtıcı kanalı: Ductus excretorius

Prostata (Gl. prostatica)

Tüm türlerde bulunur. Salgısı içerdiği spermin denilen maddeden dolayı keskin bir kokuya sahiptir, spermatozoa'nın daha iyi motiliteye sahip olmasını, daha uzun hayatta kalmasını ve genetik materyalini daha iyi korumasını sağlar.

Corpus prostaticae (ov., cap. dışındaki tüm türlerde)

Lobus (dexter et sinister) – (eq., kısmen ca.da)

Isthmus prostaticae (eq.)

Pars disseminata prostaticae (eq. yok)

Ductuli prostatici

Gl. bulbourethralis (Cowper bezi)

Distal urethra'nın kayganlaşmasına ve idrar yolunda kalan asidik idrarın nötralize edilmesine yardımcı olan mukoproteinler açısından zengin, berrak bir sıvı salgılar.

Köpekde bulunmaz.

Ductus gl. bulbourethralis

***** Spermatozoa'nın takip ettiği yollar**

Tubuli seminiferi contorti

Tubuli seminiferi recti

Rete testis

Ductuli efferentes testis

Ductus epididymidis

Ductus deferens

Ampulla ductus deferentis

Urethra

Ostium urethra externum

PENIS
Kamış - Çav

Radix penis

Crura penis

Corpus penis

Dorsum penis

Sulcus dorsalis penis

Facies urethralis

Sulcus urethralis

Flexura sigmoidea (su., ru.)

Corpus cavernosum penis

Corpus spongiosum penis

Tunica albuginea corporum cavernosorum

Septum penis

Trabecula corporum cavernosorum

Glans penis

Corona glandis

Collum glandis

Fossa glandis (eq.)

Pars longa glandis (ca.)

Bulbus glandis (ca.)

Os penis (ca.)

Corpus spongiosum glandis

a. penis: a. bulbi penis (corpus spongiosum penis'i besler), a. dorsalis penis (penis'in dorsal'inde seyrederek penis'in serbest ucunu besler), a. profunda penis (corpus cavernosum'u besler)

a.helicinae

v. cavernosae

Fibroelastic: Boğa, koç, teke

Musculocavernous: Aygır, köpek, kedi

URETHRA MASCULINA - Siyek

Pars pelvina

Processus urethrae

Pars penina

Ostium urethrae externum

Gll. urethrales

PREPUTIUM

Karın duvarı derisinin corpus penis'i örttükten sonra glans penis üzerine kıvrılıp onu örtmesi ile oluşan ve glans penis'i tamamen saran deri kılıfıdır.

Lamina externa

Gll. preputiales

Smegma

Ostium preputiale

Lamina interna

Plica preputialis (eq.)

Ostium urethra externum

Cavum preputiale

Diverticulum preputiale (su.)

Erkek üreme organlarının kasları

M. urethralis

M. ischiocavernosus

M. retractor penis

M. bulbocavernosus

M. preputialis cranialis

M. preputialis caudalis